

Lovforslaget, som jeg maatte ønske at anvende paa et saa vigtigt og omfattende Spørgsmaal.

Der er af en æret Landsthingsmand (Ploug) blevet gjort den Bemærkning, at Lovforslaget ikke løser den Opgave, som han forment, at Grundlovens § 93 havde stillet. Jeg skal ikke følge ham i de Betragtninger, som han i saa Henseende anstillede. Jeg er vel ikke ganske utilbøielig til at troe, at den Tanke virkelig har foreværet Grundlovskastets Udarbejdere, at Lehn-, Stamhus- og Fideicommissgodser skulde overgaae til fri Jardeiendom. Men det er dog vistnok umuligt at nægte, at, saaledes, som Grundlovens § 93 foreligger endelig affattet, har den ikke foreskrevet et saadant „skal“, men kun, at der ved Lov skal træffes Bestemmelser, hvor efter det bliver muligt, at de omhandlede Eiendomme kunne gaae over til fri Jardeiendom. Det maa vistnok ogsaa indrømmes, at det, efter denne Sags hele Historie vel vilde være mere end vanskeligt i dette Dilemma, navnlig her i dette Thing, at bringe Sagen videre, saaledes at man kom ind paa en Undersøgelse af, hvorledes disse Eiendomme skulde gaae over til fri Jardeiendom. Jeg skal derfor ikke fore nogen Klage over, at den høitærede Minister har indskrænket sin Opgave saaledes, at der kun ved Lovforslaget bliver truffet Bestemmelser om, hvorledes de paagældende Eiendomme kunne gaae over til fri Eiendom. Men ønskeligt er det jo vistnok, at disse Bestemmelser da ialfald blive saadanne, at der kan ventes i meget stort Omfang at ville blive gjort Brug af dem, og det er navnlig i saa Henseende, at jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa forskjellige Punkter i det foreliggende Lovforslag. — Det gaaer jo to Veie. Det har forsaavidt ikke sluttet sig til det Lovforslag, som gjentagne Gange har foreligget i det andet Thing, og som blot gik ud paa at ophæve et Baaud, der hvilede paa de omspurgte Eiendomme, imod en Substitution af Fideicommisscapitalen. Det nuværende Lovforslag gaaer videre, idet det ogsaa giver Regler for, hvorledes Majoratsbaandet fuldstændig kan løses. Dette maa jo nu vistnok ogsaa ansees for meget ønskeligt, idet man derved imødekommer

deres Anskuelse, som ikke finde det heldigt, at Fideicommisscapitaler vedblive at spille en stor Rolle her i Landet. Jeg troer nu imidlertid, at det ikke kan nægtes, at de Regler, der i saa Henseende indeholdes i Lovforslagets første Afsnit, hvilket omhandler Overgangen til fuldstændig fri Eiendom efter Overenskomst med de Successionsberettigede, gjøre Overgangen noget vanskeligere end den egentlig maa siges at være efter vor nugældende Retsforfatning. Beløbet der ikke hidtil ved Lov givet nogen bestemt Ret til at kunne erhverve fuld Frihed og Raadighed over de omhandlede Eiendomme; der skal Bevilling til. Men Afgangen til Bevillinger af denne Natur har, som det er udtalt i Motiverne, hidtil været meget let. Man har endog i Almindelighed kun krævet Samtykke af den umiddelbare Successor; medens Lovforslaget som første Betingelse for Overgangen til fri Eiendom kræver, at et saadant Samtykke er erholdt ikke blot fra den nærmeste Successor, men tillige fra Hovederne for samtlige andre successionsberettigede Linier. Der vil vistnok findes heri at indeholdes store Hindringer for en praktisk Benyttelse af hele denne Deel af Lovforslaget. Det sees jo ogsaa af Lovforslaget selv, at den høitærede Minister har havt sit Die henvendt herpaa, idet dets § 25 nemlig søger at fjerne Virkningen af Indsigelser fra langt udeværende Slægtninge eller fra kun fjernt successionsberettigede Linier. I Tilfælde af at saadanne maatte modsætte sig Begjæringen om en Eiendoms Overgang til fri Eiendom, skal Ministeren ifølge § 25 være istand til ad Bevillingsveien at komme Majoratsbefidderen til Hjælp. Det forekommer mig nu imidlertid, at det er noget tvivlsomt, om man, naar man vil give en Lov, der netop stiller sig som Opgave at stille Lovregler ifødetfor tidligere Bevillinger, da gjør Ret i i visse Tilfælde at vedligeholde en Bevillingsmyndighed. Hvorfor ikke ved Lov ordne denne Side af Sagen heelt? Understeds har man meget let magtet denne Opgave. Man har saaledes bestemt, at kun den nærmeste Successor skal give Samtykke, og at Hovederne for de andre successionsberettigede Linier i det Høieste, naar de overhovedet ville rejse Indsigelse, kunne gjøre Fordring paa, at visse Procenter af Eiendoms-